

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGÀ Y XEREMIES D' UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	2 céntims.
Fòra de Palma »	2 1/2 »
Números atrassats »	4 »

Sonarà cada dissapte, si té vent à sa flauta.

S'envian es números à domicili, tant à dins Ciutat com à ses Viles, pagant per adelantat à s'Administració (Càdena de Cort n.º 11), 1 pesseta à conte de 16 números.

ALTRES QUATRE TROMPADES

À N' ES PUBLICH.

Alabat sia Déu.

Amb aquestes paraules comensárem L'IGNORANCIA, y amb aquestes matexes volem comensá aquest derré número de enguañy, per llavò també fervos à sebre, desenfeynats lectors, lo que en profit vòstro ha resòlt derrerament sa Junta General ordinaria d'ets ignorantats de casta gròssa.

Reunida aquests dies, amb assistència de tots es séus membres més gruxats de tey, demanàren la paraula dos d'ets ignorantats majós, y després de fé un estirament de tot el còs y un baday de tres forchs, donàren conte de com mentres ells dos fins à l'hora present s'havian haguda de carregá tota à casi tota sa somada, y que per lo mateix trobavan (fent una mala comparansa) que ja comensava à essèn hora de desensellà, y de que qualcuns d'ets altres tenguéssen la bona voluntat per un quant temps, de carregarsé es bast demunt s'esquena.

Tots, des primé fins à n'es derré, trobárem qu'amb axò estaven carregats de rahó, tant un com s'altre, y que convenia deixarlos fé un ale à tots dos, conforme demanavan; y que per lo tant se procedís à sa renovació de càrrechs per durant aquest any nou que ja s'acosta.

Derrera una madura discussió amb xigarret entre y entre, varen romandre elegits uns quants ignorantats de gruix de rey, per du ses correjades y es mantí de L'IGNORANCIA, desde es comensament d'aquest any nou. Y prévia formalitat d'entregarlos ses claus des calaix y de s'armari, amb tot quant hey hagué deldins, es dos sobredits ignorantats majós quedáren de llavò ensà destinats à sa reserva, de la qual formarán part fins à altra orde, amb sa renda que per antiguedat los correspon.

Palma tantos....

DESPEDIDA PER ENGUANY.

Mos trobam en es mes de Desembre, amichs lectors; es mes en qu'ets amos de possessions pagan ses tèrses, es mes d'ets endiòts, de ses neules y torrons, es mes en que L'IGNORANCIA acabará, si Déu ho vol, es primé tom, qu'haurán fét com qui fé una lladriola tots aquells qui no los haurá passat cap número per maya.

Un any y mitx fà are que L'IGNORANCIA va de redolons per entrades y escales, per pòrxos y hotiques, en mans de sabatés y d'estudiants, de pagesos y de gent de qui fa fé. S'es presentada devant Déu y tot lo mon, amb so barret llevat, perque tenia sa conciència neta, sense tení pò de que li poguéssen tirà lligots à sa cara; y si qualche atrevit... Però érró de conte no fa pagament.

En tot aquest temps, L'IGNORANCIA ha vist néxe nous periòdichs, y n'ha vists morí per consunció, ó d'attachs de nirvis; ha vist posá es cable à fòrsa de premudes, llevá ses polaynes (*vulgo botes*) y es capells xinos à sa Llònja; axeçarse com un esbart de coloms d'escampadissa un sens fi de societats, unes qu'han fét aygo, y altres que suran demunt papé; ha vist qu'es jugadós han fét, à la *bolsa*, lo que fan es cadufos de una sinia, que s'umplen y se buydan, y pujan y devallan; ha vist vení à Mallorca homos pagats amb un bon salari per enmagatzemá dins cases qu'anomenan capelles, à gent que no té rey ni ròch, y encamormá amb doctrines noves à molts que no n'han sabudes may de véyes; fins y tot ha vist mudá sa corbata à molts de membres de s'Ajuntament; baratà *vares* de Tinents-Alcaldes, y no trobá per necesari un municipal en punt de mitx dia etc., etc., etc.

¡Quina llàstima (deya un pagès) que à Espanya qu'es una illa tan bona, amb una terra tan grassa y tan plena de sahó, no s'hi fassan més que figueres bordes! En temps d'antañy, que segons diuen, no sabiam xapá un cabey à l'ay-

re, mos ne prenia à nòltros lo mateix que à una dotzena de codoisverts; y ara que l'enfilam tant per sa punta, parexem un còvo de pomes copetjades y podrides! Y amb tot y amb axò, jque hi farém, va di en Jòrdi! No'n saltaria més, que de còses de tan pòques taules n'arribassem à fé un sermó! Déu mos ha fét à tots, y à n'es jeperut de ses Teres.

L'IGNORANCIA ha duytes ses correjades altes; ha enseñat, ha ferit y ha fét riure. Ja sabia qu'alguns lletraferits se riurian d'ella; per axò, abans d'anà perduda per dins ses fosques de sa llum pública, y en mans d'ets atlòts de s'imprenta, va fè una riaya per tots; y ses vegades qu'ha fét riure ha estat perque ets homos tan carregats de toix, obrissen un pòch sa boca, y es temps que xupavan un grumet de sucre, s'empesollassent dues unses d'oli de *resino*. Sabia, encara que no brevetja de telega sino d'ignoranta de dues sols, qu'es qui escriuen, sia amb so tò que sia, sèrio, satírich ó xistós, tenen obligació de corrègi abusos; consecuència qu'hauria de saltà à la vista en tot escrit; y si axi fós no se veurian tants de paperots escrits apòsta per fé sa traveta à n'es qui van amb sa fè d'es carboné. Si Déu mos conserva s'enteniment y es bon humó, malavetjarém, com heu hem fét fins aquí, à servá es llum dret; y si qualche vegada mos surt es tir per sa culassa ó algun puntet escapat, axò serà perque tots som de terra y terretjam. N'hi ha molts que preténen de cames primes y de such de cervell, y si devegades mos han criticada L'IGNORANCIA, hauria cayut de lo milló preguntarlós, com aquell beneyt qui feya com qui tirarsé de cap dins mar:

—¿Vos qu'hey anau en tres vegades? —ó bé demanarlos allò que conta En Cervantes d'un altre beneyt:—¿Piensa V. que es poco trabajo hinchar un perro?

A tots Déu mos ha donat sa llenço per conversá, ses mans qui més qui mènors per escriure, y es pèus per anà p'es tirafins que no son tòrt, y nò per fé arguments *ad hominem*, com n'hi há qui s'ho pensan.

Amb axò, mos despedim de vòltros per enguañy, lectors de L' IGNORANCIA. El mon fa ròdes: d'aquí à un any, mos tornaréni trobá en es mes de Desembre; de sa Carniceria véya ja no s'en cantará gall ni gallina, y qui sab si d'aquí à llavò L' IGNORANCIA servirà per fé dinés de safrá ó d'espicies grògues! El Bòn-Jesus mos alliber d'havermos ja arrambats demés à ses còstes de l'Africa, y d'havè de cantá sa cansó des marinés:

Perduda, l' havem perduda
Sa carta del navegá,
Nòu mesos qu'auam per s'aygo
Sense terra may trobá.....

NADAL.

RIFES.

N' hi ha que sense billet
Se pòren dí premiats;
Per axò, Tòni, no pòsis
A sa rifa de Nadal.

Sino, mira En Pere
Es nòstro company.
Que déxa la vila
Y s'eu vé à Ciutat,
Y amb llibres barata
Sa reya y En Blau;
Jò't pòs qu' amb so rumbo
Qu'ha près aquest any,
Sa gròssa li espera
Abans de Sant Juan.

Ja sabs sa quimera
Qu'ha près mestre Pau;
Vestit de levita,
Pretén figurá;
No tòca ses cynes,
Per no ferse calls,
Somia La Sala,
Medalles y fracs:
Sa gròssa li espera,
Pobret malanat!

Me diuen qu' En Tòfol
Se casa aviat;
S' atòta es molt maca
Li agradan es balls,
Sab lletgí novèl-les,
Parla en castellá....
Axò, y una sògra
Y un parey d'infants
Ja bastan per jòya;
Si no, ja'u veurás.

Don Cosme se súa
D'En Embuya-rams
Que l'm'arma amb negòcis
Y amb papés bañats;
Y ell ximple qu'afliixa
Y es déxa enganá,
Pensant amb ses unses
Que al punt contará;
Jò't pòs que Don Cosme
Se pòt dí sortat!

Don Bruno,... Don Tonto
Se volgué casá;
Sa dòna era guapa
Ell, vey y escardat;
Y diuen xerraynes
Si du capell alt,
Si assembla à n'En Baña,
Si l'han enflocat;
Si ha trèta sa gròssa,
iS'ho té ben guaña!

Còm tots aquests, Tòni,
Molts d'altres n'hi ha
Qui sense que comprin
Billets den Borrás
Ni den Tòni lòco
Ni des de Nadal,
Ja han trèta una rifa
Que Déu mos ne guard
En tota la vida
De trèurela may.

EX-ESTUDIANT.

XEREMIADES.

A s'apuntadó des Teatro Principal:
—Pxiissst!

Amb s'ideà tal vegada d'anà à comprá s'endiòt ò sa porcella, alguns caixistes estavan, aquests dies, dexats de la ma de Déu, ò comensavan à du la turba.

Parlavan es periòdichs de sa desgracia qu' havia tenguda un pòbre pescadó devés Portals, y deya L' Ancora que havent saltat en terra aquell homonet à tayá un pòch de lleña *para guiar-se la comida*, una ròca li havia esclafada tota una ma. S' Isleño afegia que, conduyt després à l'Hospital, *fue preciso apuntar-le el miembro*, vòl dí, tayarli sa ma.

El Demòcrata contava un nou triunfo d'En Miquèl Marques à Madrit, y plè d'entussiasme deya: *nosotros tomamos en su triunfo una parte municipalísima*.

Municipalísima! ell que no pòt veure, ni pintat, s'Ajuntament!

D'aquí à pòchs dies sortirà à llum un tomet de poesies curtes mallorquines des nòstros principals poetes, amb so títol de Poncelles.

El recomanam à n'ets aficionats à sa literatura del país.

Demunt sa copiña de s'apuntadó des nuestro lindo coliseo, seguexen sense novèdat aquelles lletres de canons de pipa,

TP

Corren moltes versions sobre es veritaté significat d'aquestes lletres misterioses; però n'hi ha qui asseguran que es s'Empresa qui les ha fètes posà p'els

abonats, y que sa séua vertadera significació es

Teniu Paciència.

* *

Còses qu' amb gran satisfacció des ciutadans, han pogut veure comensá y podrán veure acabá es primé tom de L' IGNORANCIA:

Sa paret ditzosa de sa Llònja.
S'empedregat de Cort.
Sa tenassa des carré d'Odon-Colom.
Ses buferetes des carré de Sant Miquèl.
Ses obres de sa fònt des Pòrticos.
Ses idem idem de la Sèu.
Es claustre de Sant Francesch (miracle!)
Unes quantes cubetas urinaries.

Un parey de volades que ses teules los penjan, caich no caich.

Es capots y uniformes des serenos y municipals.
Es billets d'un sens fi de rifes forasteres.

S'aroma de ses clavegueres.
Es projècte de canalisá ses aygos.
Ses metàferes des lletés.
Es dèutes de La Sala.
S' *statu quo* de sa Biblioteca Balear.
Sa barrina de sa Diputació.
Es *tinglados* de Plassa.
Ets abres pudents des Mercat.
Ses canonades y tronetes esfondrades.
Ses rates que trescan p' es Teatro.
Y el nòstro Molt Ilustre, Nòble y Magnific Ajuntament.

PORROS-FUVAS.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEOGLIFICH.—Es dia de Sant Tomàs es es mes curt de tot l'any.

SEMBLANSES.—1. En que brama.

2. En que parla amb signes.

3. En que ténen mussa.

4. En que té ales.

TRIÀNGUL....—Paret-Pare-Par-Pa-P.

FUGA.....—Cóm tenim sach, no tenim blat.

CÀVILACIÓ....—Sueré.

PREGUNTA....—La Santa Creu.

ENDEVINAYA.—Sa dòna.

ADVERTENCIES.

1.ª Amb aquest n.º 80 roman clos y acabat es primé tom de L'IGNORANCIA. Suposat qu'en romànen algunes coleccions completes à sa nostra Administració, (Cadena de Cort-11,) estarán en venta per preu de 20 reals. Es números atrassats, en benefici à n'és qui vulgan completá sa séua colecció, se donarán per ara à preu corrent, 6 sia, à 2 céntims cada un.

2.ª Tots es suscriptors que no més tengan pagat fins à fi d'any, que's cuydin de renová sa suscripció à Can Rotger, si voleu continua rebent L'IGNORANCIA à domini-cili.

3.ª D'avuy endevant, tota sa correspondència se dirigirà ó bé à sa nostra Administració, ó a nom de sa Direcció de L'IGNORANCIA, en es carré des Moliners, n.º 12.

TAULA ALFABETICA

DE TOT LO CONTENGUT EN AQUEST PRIMER TOM DE «L' IGNORANCIA.»

(NÚMEROS 1 Á 80.—21 DE JUNY DE 1879 FINS Á 25 DE DESEMBRE DE 1880.)

ESCRITS EN PROSA.

A. B. C.	NÚM.	B. F.	NÚM.	SA MARQUESA DES DOS BLENS.	NÚM.
Engan de mitjés	56	Un Pagès beneyt	9	Mòdes	5
ALIATAR.		Policia Filoxérica	19	Roch Massot.	
Fetge mallorquí	52	Son Tritó	20	¡Innocents!	28
Mestre Paupa Caragòl	57	Torrents y Torrentades	21	UN MENESTRAL.	
S' Aygo des cervell	54	¿Hey ha Betlèm?	27	Señoriu des Menestrals	26
Lliga contra L'IGNORANCIA	70	Ara va de bò	27	GIL MIR.	
Sa Llònja de Palma	75	Bòna Memòria	33	Cartes estraviades	63 y 66
L'AMO DE SON CAPAMUNT.		Llits y Llitteres	57	UN MISSÉ DE SOLEY.	
Festetjada Pagesa	45	Caxcs y Arquilles	74	Un Plet fallat	73
UN APRENENT.		UN FERIT D'ALA.		RAFEL MÉJOL Y SART.	
Un ball á fòra-pòrta	49	Mercat	52	Ses Pescades. I	9
UN D' ARTÀ.		GORIET.		" " II	13
Quatre paraules sobre ases	42	Purgatori	49	" " III	43
Ses carreteres	46	La Gent inflada	23	UN NADADÓ AMB CARABASSES.	
Costures, col-lègis y altres herbes	21	Còses dels Reys	50	Es Bañys de sa Portella	59
El Diable	25	¡Cap èdom aquesta!	32	NADAL.	
Derrers dies	33	Descuixts	35	Es Barret de Mestre Pere	59
Respòsta merexeu, germans	58	Estisorades	38	Es sopà á mà, d' es dia de Sant Bernat	62
V. DE SES ARNES.		El Ram	40	Despedida per enguañy	80
Sant Miquèl	68	Pancaritats	42	NOLTROS.	
PEP D'AUBEÑA.		Sa Processó del Còrpus	50	Ses tornes	7
En Pèp y en Sion	79	Un viatge á Artá	61	¡Aleluya!	41
XIM ATXEM.		Lo que fa un Montissionista	68	Retgidós nòus	51
Balls de Boleres	60	Mòdes	69	Ramon Lull	55
UN AYGODÉ.		Una fèsta casolana	71, 73 y 75	Millores	65
Sa Verema	66	Els Mòrts	72	M. O.	
UN CADIRÉ.		¡A Balquena!	78	Tres indicis	19
Banchs y Cadires	25	EL SEN GRANERA.		Inundacions	20
HONOR JUSEP DE CALANDRIA.		A Mestre PELLUCA	7	Sa Llebra y s' Erissó	51
Lo qu' han mesté es pagesos. I	38	UN IGNORANT.		La Venjansa y el Perdó	69
" " II	39	Baules y Biulons	44	PAU DE LA PAU.	
" " III	40	UN INSOCIABLE.		La Sanch	3
" " IV	42	Primes y coques	46	Ja 'u es!	56, 57 y 58
Es Cassino	43	V. JUST.		Quatre passes	63
Un Amo vey y un Missatge nòu	49	Armonies periodístiques	61	P. A. P.	
UN CANDIDATO.		Armonies Municipals	65	Ses Fèstes de carré	10
Un Frac, (quadro de maies costums.)	53	LLEÓ.		Un mot d'Agricultura	26
CAPISTRANO.		Encara més societats	60	Es dos manòbres	45
Un Estudiant Modeló	50	MOSSEN LLUCH.		Es dos estudiants	47
UN CARRILÉ.		Flestomfés	4	MESTRE PELLUCA.	
Es Fèrro-carril y es pòbles	41	Sant Pere	2	Un Museo Nòu	5
UN CATOLICH DEMÒCRATA.		Amistats del dia	8	Buñols	17
A «La Opinion»	43	Festes y dies senés	11	PERE MATEU.	
UN CIUTADÀ POLLÈNSI.		Parricidis	14	Paparres	18
El Puig de Pollènsa	44	Les Vèrges	18	Es fil qui parla	24
La Toa	52	Ses Germanetes des pòbres	22	Cap d'añy	29
No es rondaya	70	El Demòcrata y ses Germanetes des pòbres	24	Fruyta del temps	54
CORRESPONDENCIES.		La Patrona	25	Còses de forastés	43
De Buja	3	Processó y Alimares	27	Desgracies y desgavell	48
De Ciutat	5 y 20	Als Reys	29	Sa Compañia Catalana	51
De Manacor	5	Idées del Dimoni	33	MESTRE PIROL.	
De Porreres	24	Ascoltau	36	Revista Musical	48
D' una vila	49	¡Fòra vèssa!	57	EL SEN PINÓY.	
De Barcelona	69	Sobrantes y roagons	58	Questió Jurídica	43
ABDON ESCAYRE.		Sa rahó y es rabonés	39	RAFEL RAFAL.	
Conferència	37	Pasco granada	48	Es Mes de Maria	47
UN EX-ESTUDIANT.		Sant Pau	54	JORDI DES RECO.	
Estudiants	40	Honrat y basta	67	Es Jay de sa Barraqueta	76
Carta á un Montuirenc	44	Cremadissa	72	SA REDACCIÓ.	
UN EX-PROFESSÓ.		Ets amichs de la pobrèa	78	Quatre trompades à n' es públich	1
Pòchs doblés y mal gastats	67	LLORENS MAL-CASADÍS.		Es Baxos de s' Ajuntament	7
		Mercat	56, 60 y 66	Altres quatre trompades	80

L' IGNORANCIA.

	NÚM.		NÚM.		NÚM.
MARGALIDA RENOCERA.		V. Una Memòria	10	SENSE FIRMA:	
Cartes destapades	29 y 50	VI. Un Informe	12	Epitafí	4
ENRICH ROCH.		Un Anàlissis	14	Ses Pedres de Manacor	8
Ram de cuya (comentaris.)	77	VIII. Es nòstro plà.	16	Dictámen	10 y 11
LAU ROMAGUERA.		No puja al Cèl.	25	Resseña de lo qu'ha fet dins l'añy 1879 la Sociedad de L' IGNORANCIA	28
Máximes y pensaments	64	Punt per nòltros	26	Llibres rebuts	29
SATIS. DIXI.		Aygo!	34 y 52	Bòna fè y mala fè	34, 46 y 64
Cadiretes	55	U. S.		Més Diaris	31
PERE SINGLÀ.		Hòmos	52 y 35	Guerra á sa Filoxera	31
Altres cartes destapades	34 y 55	UN QUI FA FESTA.		Males notícies	40
UN TESTIMONI.		Sant Antòni.	31	Ses Gelades	41
Preui exemplar	77	UN QUI ASCOLTAVA.		Ses Criades en es Born	52
UN TROBADÓ D' AYGOS.		Convèrses al ayre	53	Ses Donacions	61
Sa Barrina de sa Diputació	1	UN VIUJO AMB SIS INFANTS.		Bòn Pensament	61
¡No tenim aygo! I. Junta de grandts.	2	Altre Diccionari	22	De Fòra-Mallorca	66
" " II. Es Pou de sa Reconada.	4	Es XEREMIÉ.		Ram de Cuyna	63, 64, 66, 71 y 79
" " III. Cisternes Casolanes	6	Desconcert des concèrt	6	Máximes y bòns mots	79
" " IV. D. Pau Bouvy	8			Anuncis de per riure	68, 72 y 74

ESCRITS EN VERS.

A.	SEN GURRIÓ.	RAMIONS.
Sonetos filològichs	Mal humò	Devant Fèstes
ALIATAR.	Xarradissa d'un Taconé y un Municipal	UN ROBAT.
Un Cassadó de beguda	M. H. DE B.	¡Lladres!
Del Moli à Plassa	Un bon Poll.	† D. GUIEM ROCA.
Respòsta	MIRANÍUS.	Dècimes
S'Arada devant s'homò	Música!	Desayres à una atlòta
AL-FORADDÍ.	Es Curandero nou.	UNA SEUVATGINA.
Carta de Tetuan	Fábula	Ses Mòdes des Jovensans
PEP D' AUBEÑA.	Apimalets	EL SEN TIÀ D' ALARÓ.
El que dicán	Mèstre Juan	Un Cròquis
Sa Verema	Añ nou.	Un altre Cròquis
Ses Farineres	Ases	A mon amich D. A. F.
ANGEL REBETLAT.	Trença-Caps	LAU-TIBICRISTÉ.
Qui dèu, que pach	Balls	Un Señó rich
W. K. BENNOCH.	Sa Cansó des Penedits	UN VIÑOVOL.
Swellingburgwenstheim	Desconhòrt etc.	Filoxerades
X. CERA.	Vagnería	XAROGAS.
Los dèu amichs	Sa Cansó de s'Enfadós	Epligramas
MADÓ CLARA DE SON CLAR.	Sa Barca Municipal	SENSE FIRMA:
Qui no té vergoña tot lo mon es seu	Es Pedassé	Glosa de tot l'añy
De més verdes s'en maduran	Lleys del mon	Romans
UN CONFRARE.	Bòna recepta	Els Prisoners de Nàpols
Colcada	M. O.	Epitafis
UN ESTUDIANT.	Epitafis	Bòns Conseys
Convèrsa (vuyt dies passat Sant Juan)	Fàbules d'Isòp	Dècimes glosades
Habit no fa mònja	MESTRE PELLUCA.	~~~~~
EX-ESTUDIANT.	Delicies Ciutadanes	
Rams y Paumes	UN MESTRE DE L' OFICI.	
Fires	Sàtira	Bòno: vòl dí que per aquesta part no més, L'IGNORANCIA ha publicats fins ara, com qui no n'es, pròp de 200 articles en pròsa y devés 100 poesies y glosades, que, en que mos estiga mal dirho, n'hi ha una partida que s'en pòden xupá es dits.
B. F.	UN NOSTRAMO.	De més à més, completan aquest primè tom 731 Xeremiades, 235 Coverbos, unes quantes dotzenes d'Anuncis d'òbres mallorquines y Advertències; sense posá en conte més de 1000 Pòrrors-Fuyes, entre Geroglífichs, Semblances, Preguntes, Carilacions, Endevinayes, etc., etc., qu'han estat sa delicia d'una cateyfa d'ignorants desenfeynats.
Sa Festa de Sant Juan	Ets Hòmos de papé	PROU.
Es Pellé	P. A. P.	
Es Xot de Pasco	Es Pastó de Son Manent	
Una Visita	Ja hi va!	
F. y O.	S'Atllota promesa	
Ja's de rahò!	Una Criada per qui no'n té	
Ala qui hi pòsa!	Un Sermó de Corema	
Gòigs dedicats à n'el gloriós Sant Cristòfol	Moneda falsa	
Qu'el s'en dugan!	Sa Processó des Dijous Sant	
Riayes y plorayes	Sa Processó de sa Moxeta	
Néa!	Es Monument des Mercat	
Desfressats	El Beato Ramon	
UNA FADRINA IGNORANTA.	Ses dues claus	
Ja's-de rahò!	El Bé y el Mal	
UN FERIT D' ALA.	PEXET.	
Un Enamorat y s'Eco	A na Marionna	
Epigrams	PAU POU DE SON PIU.	
TOFOL GARRIGUÉ.	A Ella!	
En temps de vedà		

23 DECEMBRE DE 1880.

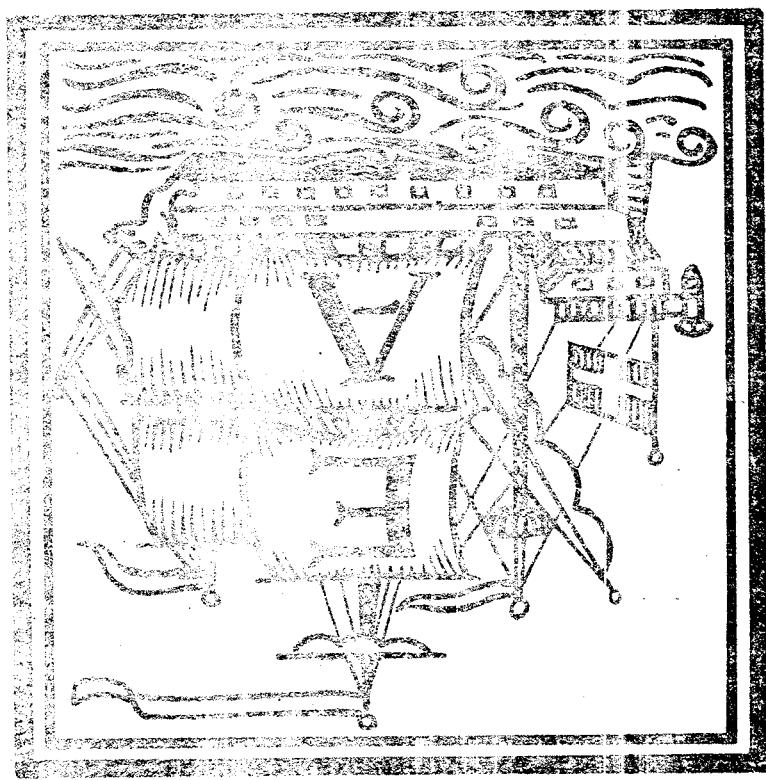
Estampa den Pere J. Gelabert.

E D I C I O N E S

D E - A Y E R

E D I C I O N E S

D E - A Y E R

E D I C I O N E S

D E - A Y E R

E D I C I O N E S

D E - A Y E R

